

Kommunstyrelsen

Politikerinitiativ – Kommunal vikariepool för lärare

Politikerinitiativ den 7 februari 2022 från Gunnel Nyman Gräff (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen noterar redovisningen av det arbete som redan pågår och förklarar med detta politikerinitiativet färdigbehandlat.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har i ett politikerinitiativ yrkat på att kommunstyrelsen ger Valfärd skola i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en kommunal vikariepool med fastanställda vikarier. Syftet är minska lärarnas arbetsbelastning och sänka deras arbetstempo under perioder av hög frånvaro samt att förhindra de osäkra anställningar som vikarier tvingas till. Målet är skapa ett billigare och enklare sätt att ta in vikarier för att undvika att hög personalfrånvaro går ut över elevernas utbildning.

Valfärd skola har idag utarbetat ett system där det finns en vikariesamordnare på respektive skola alternativt en gemensam samordnare inom rektorsområdet vars ansvar är att se över det dagliga behovet av lösa personalfrånvaro med timanställda vikarier. Kommunen har därutöver ett avtal med en extern leverantör som garanterar en tillsättningsgrad om minst 90 % över en löpande tremånadersperiod. Med anledning av coronapandemin har det dock under perioder varit svårt att få tag i såväl timanställda som externa vikarier. Detta bedöms vara beroende på just pandemin och förväntas inte fortsätta därefter.

Med notering om redan etablerade lösningar föreslås politikerinitiativet vara färdigbehandlat.

Förslagen i politikerinitiativet

I politikerinitiativet föreslås följande:

- Att kommunstyrelsen ger Valfärd skola i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en vikariepool, med fastanställda vikarier.

Bakgrunden till förslaget uppges vara att fackförbunden för lärare vittnar om att skolorna, ofta med hänvisning till resursbrist, ofta undviker att ta in vikarier vid sjukdom – vilket istället bidrar till att de övriga lärarna tvingas ta tid som skulle gått till att förbereda sina elevers lektioner till att täcka upp för sina kollegor. Under samma period har kommunen genom en ny hyresmodell tillfogat skolorna ytterligare kostnader, något som i slutändan pressar lärarna genom ökat arbetstempo och riskerar gå ut över våra barns utbildning.

I initiativet tros en lösning på dessa två problem vara en kommunal vikariepool för lärare, vilket skulle bidra till att det blir enklare och billigare att ta in vikarier, innebära fler trygga anställningar för lärare och leda till att barn och elever får vikarier som de känner igen, vilket bidrar till ökad trygghet.

Valfärd skolas utredning och bedömning

Valfärd skola har under perioden 2019-2020, i två införandefaser, övergått till rektorsområden. Denna omorganisation medförde bland annat en möjlighet till mer effektiva arbetsmetoder gällande samordning och övergripande administrativa rutiner. Parallellt med Valfärd skolas införande av rektorsområden har världen befunnit sig i en pandemi som har bidragit till en högre frånvaro bland såväl medarbetare som barn och elever. Behovet av vikarier har under denna period emellanåt varit betydligt högre än under ett s.k. ”normalår”.

Valfärd skola har, såväl innan som under pandemin, utarbetat ett system där det finns en vikariesamordnare på respektive skola alternativt en gemensam samordnare inom rektorsområdet, vars ansvar är att se över det dagliga behovet av att lösa personalfrånvaro med timanställda vikarier. Valfärd skola har i utredningen efterfrågat skolornas rutiner och arbetssätt för hur och när de löser personalfrånvaro med hjälp av vikarier. Syftet är att få en överblick av hur de nuvarande rutinerna fungerar samt om en kommunal vikariepool skulle förenkla vikariesamordningen och vara en mer kostnadseffektiv lösning.

Kommunen har, utöver Valfärd skolas interna system, även ett avtal med en extern leverantör som garanterar en tillsättningsgrad om minst 90 % över en löpande tremånadersperiod. Med anledning av coronapandemin har det dock under perioder varit svårt att få tag i såväl timanställda som externa vikarier. Detta bedöms vara beroende på just pandemin och förväntas inte fortsätta därefter.

En utredning har genomförts bestående dels av analys av sjukfrånvarotal, ekonomiska kostnader och nyttjandegrad av avtal med externa leverantörer, dels av intervjuer med rektorer, biträdande rektorer och administrativa chefer inom Valfärd skolas verksamheter. De vittnar alla om att en kommunal vikariepool varken skulle göra det enklare eller billigare att ta in vikarier. Inte heller skulle det skapa en högre trygghet bland barn och elever då skolorna redan

nu har flera timanställda knutna till sig som har skapat relationer till både medarbetare och elever samt lärt känna verksamheten och dess behov. Det har även framkommit att en majoritet av Valfärd skolas timanställda vikarier inte upplever en känsla av otrygghet i anställningen då de ofta kombinerar arbetet med studier, annan sysselsättning eller pension.

Vidare finns stark anledning att tro att skickliga lärare, med dagens rådande lärarbrist, inte har en svårighet att få en fast anställning på en skola och att ett fåtal är intresserade av att arbeta i en vikariepool under någon längre tid. Det skulle då medföra en risk för hög personalomsättning och ett ökat administrativt tryck på ansvarig för vikariepoolen. Valfärd skola ser också en risk i att de tillsvidareanställda lärarna i vikariepoolen skulle uppleva en avsaknad av grupptillhörighet och att det är långt till närmaste chef, vilket skulle kunna påverka deras arbetssituation och motivation.

Valfärd skola anser med ovanstående redovisning om redan etablerade lösningar och förutsättningar för en kommunal vikariepool som grund att en sådan verksamhet inte är aktuell i dagsläget och föreslår att politikerinitiativet kan anses färdigbehandlat med en notering om det arbete som redan pågår .

Ekonomiska konsekvenser

Valfärd skolas nuvarande system med interna vikariesamordnare på respektive skola eller inom varje rektorsområde skulle trots en kommunal vikariepool behöva kvarstå och med det avsatta resurser i form av arbetstid för att se över skolans behov av att ta in vikarier. Därutöver skulle en central samordnare/enhetschef behöva anställas för att ansvara för vikariepoolen och fördela ut vikarier där de behövs. Då lärare inom kommunen är ferieanställda skulle viss arbetstid, såväl reglerad som förtroendearbetstid, inte heller kunna nyttjas optimalt då lärare under sitt verksamhetsår har ett flertal planeringsdagar och annan undervisningsfri tid som inte skulle kunna kopplas till en specifik skola annat än vid långtidsvikariat. Den samlade bedömningen är därför att en kommunal vikariepool skulle få negativa ekonomiska konsekvenser för Valfärd skola centralt.

Konsekvenser för barn

Skolorna har redan nu flera timanställda knutna till sig som har skapat relationer till både medarbetare och elever samt lärt känna verksamheten och dess behov. Valfärd skolas nuvarande system, med interna vikariesamordnare och egna pooler av timanställda vikarier, anses utifrån ett barnrättsperspektiv säkerställa elevernas rätt till en trygg skolmiljö.

Bilagor

1. Politikerinitiativ – Kommunal vikariepool för lärare (S)

Helena Ekwall
Chef verksamhetsstöd
Välfärd skola

Maria Sandelin
HR-specialist
Välfärd skola